

Rynek ziemniaka

Tadeusz Plichta

Faostat opublikował najnowsze dane dotyczące światowej produkcji ziemniaka. W minionym roku łączna światowa produkcja tej rośliny wyniosła 367,7 mln ton. Cieszy tu wynik Polaków, którzy są w pierwszej dziesiątce wśród światowych producentów. Największym producentem na świecie są Chiny z ubiegłorocznym wynikiem rzędu 88,9 mln ton oraz kolejno:

- Indie - 45,3 mln ton,
- Rosja - 30,2 mln ton,
- Wielka Brytania - 22,3 mln ton,
- USA - 18,8 mln ton.

Polska uplasowała się na dziesiątej pozycji, tuż za Holandią. W 2014 r. w Polsce powierzchnia uprawy ziemniaków, według danych IERiGŻ-PIB i IHAR-PIB, wyniosła ok. 276 tys. ha i była mniejsza od produkcji w 2013 roku o ok. 20%. Plony szacuje się na 279 dt/ha, wobec 210 dt/ha w roku 2013 i 190 dt/ha średnio w latach 2006-2010. Zbiory wyniosły 7,7 mln ton i były o co najmniej 0,4 mln ton większe od zbiorów uzyskanych w 2013 roku, ale mniejsze od średnich zbiorów z lat 2006-2010.

W sezonie 2014/2015, z powodu wysokiej produkcji, ceny ziemniaków, podobnie jak w innych krajach, także w Polsce są niskie. W pierwszych miesiącach tego sezonu ceny ziemniaków w obrocie targowiskowym były około 30% niższe niż przed rokiem, a w obrocie hurtowym ich spadek wyniósł około 50%. Przewiduje się, że średnie ceny ziemniaków na targowiskach, w skali całego sezonu, mogą wynieść ok. 77 zł/dt i będą o około 35% niższe aniżeli w sezonie 2013/2014. Średni poziom cen hurtowych może wynieść ok. 44 zł/dt, wobec 104 zł/dt w sezonie poprzednim i 75 zł/dt średnio w ostatnim pięcioleciu.

Obroty rynkowe wyniosły ok. 4,1 mln ton i były o około 4%

wyższe w porównaniu z sezonem 2013/2014. Zwiększył się przerób ziemniaków na skrobię i na susze oraz na spirytus. Przynajmniej o ok. 5% wzrośnie ich wykorzystanie do produkcji frytek i chipsów. Mimo znacznego spadku cen, spożycie może zwiększyć się nieznacznie. Sprzedaż ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji wyniosła ok. 2,10 mln ton, a na samozaopatrzenie 1,22 mln ton. Przewiduje się, że w sezonie 2014/2015 kanałami rynkowymi (skup, sprzedaż hurtowa, sprzedaż targowiskowa, eksport) rozdysponowane zostanie ok. 58% zbiorów.

W ostatnich kilku latach wskaźniki rentowności przedsiębiorstw przemysłu ziemniaczanego były nieco wyższe niż średnie dla całego przemysłu ziemniaczanego i były nieco wyższe niż średnie dla całego przemysłu spożywczego. W pierwszym półroczu 2014 r. sytuacja ekonomiczno-finansowa przemysłu ziemniaczanego nieco pogorszyła się, m.in. z powodu niższych cen uzyskiwanych w eksporcie.

Pod wpływem silnego wzrostu cen detalicznych kontynuowany był spadkowy trend spożycia ziemniaków, które w sezonie 2013/2014 zmalało o ok. 5%, do 102 kg w przeliczeniu na jednego miesz-

kańca. Przewiduje się, że konsumpcja ziemniaków nieprzetworzonych i przetworów, z powodu spadku cen, w sezonie 2014/2015 zwiększy się do 103 kg/mieszkańca.

W bieżącym sezonie wzrośnie eksport przetworów ziemniaczanych, większa też będzie sprzedaż skrobi ziemniaczanej na rynki zagraniczne. Wzrośnie eksport ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji i zmaleje ich import. Przywóz ziemniaków nadal będzie dwukrotnie większy niż ich wywóz. Import produktów skrobiowych powinien obniżyć się o kilka, a przetworów spożywczych z ziemniaków o kilkanaście procent.

W 2015 roku areał uprawy ziemniaków w Polsce prawdopodobnie utrzyma się na poziomie 265 - 270 tys. hektarów. Przy przeciętnych warunkach pogodowych plony mogą wynieść 280 dt/ha, a zbiory 7,5 mln ton.

Konsekwencją wzrostu zbiorów będzie zwiększone wykorzystanie paszowe ziemniaków, które w sezonie 2014/2015 może wynieść 1,2 mln ton wobec ok. 1,0 mln ton w sezonie poprzednim. Udział ziemniaków przeznaczonych na pasze w zbiorach ogółem stanowić będzie ok. 15,5% wobec 14% w sezonie poprzednim i 22% w sezonie 2013/2014. ■